

ZARZĄDZENIE

Dnia 2 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

1. Wobec tego, że pismo skazanego M. C. z dnia 8 grudnia 2025 r., zatytułowane „wniosek” oraz kolejne jego pisma, m.in. te z dnia 24 listopada 2025 r., stanowią sygnalizację wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2025 r., sygn. II AKa 177/22, którym zmieniono w części wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 133/18 - na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu tego postępowania karnego.

2. Odpis zarządzenia przesłać skazanemu z pouczeniem o braku zażalenia.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 8 grudnia 2025 r., zatytułowanym „wniosek” oraz kolejnymi pismami m.in. z dnia 24 listopada 2025 r., skazany zwrócił się o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2025 r., sygn. II AKa 177/22, którym zmieniono w części wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt III K 133/18 z uwagi na niewłaściwie obsadzony sąd w sprawie, zarówno w pierwszej jak i drugiej instancji. Pisma skazanego należało potraktować jako sygnalizację potrzeby wznowienia

postępowania karnego z urzędu, skoro podniesione w nim okoliczności dotyczą jednej z bezwzględnych podstaw odwoławczych, a mianowicie nienależytej obsady Sądu Okręgowego w Kielcach i Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Zgodnie z treścią art. 542 § 3 k.p.k. do wznowienia postępowania z powodu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 k.p.k.) może dojść tylko z urzędu, a zatem strona nie może złożyć wniosku o wznowienie postępowania.

Sygnalizacja istnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. okazała się jednak niezasadna. Podkreślić trzeba, że wskazywane przez skazanego okoliczności dotyczące statusu sędziego orzekającego w składzie sądu pierwszej instancji, tj. X.2 Y.2 oraz sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie - X. Y. i X.1 Y.1, nie mogą być kwalifikowane jako uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Trzeba przypomnieć, że uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110-1/20, (nadal zachowująca swoją ważność i wiążąca wszystkie składy Sądu Najwyższego z powodów wskazanych w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41), w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych stanowiła w pkt 2, co następuje: *"Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności."* Rzecz w tym, że kwestia ta (przeprowadzenia ustaleń co do braku bezstronności sędziego i wymaganej jego niezależności od władzy wykonawczej) nie może w ogóle dotyczyć wymienionego przez skazanego sędziego sądu pierwszej instancji. Orzekając w tej sprawie X.2 Y.2 był sędzią Sądu Rejonowego w Kielcach, a do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego sądu został powołany postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej z dnia 16 października 2007 r. W dacie rozpoznania przedmiotowej sprawy przez Sąd Okręgowy w Kielcach sędzia X.2 Y.2 był delegowany do orzekania w Sądzie Okręgowym w Kielcach, do którego ostatecznie awansował już po wydaniu wyroku w tej sprawie, tj. 8 września 2023 r. Oznacza to, że do momentu powołania go na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony nowelą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Kielcach, jego sposób powołania nie nasuwał wątpliwości.

Także okoliczności przywołane przez skazanego, a dotyczące wyłącznie trybu awansu do Sądu Apelacyjnego w Krakowie sędziów X. Y. i X.1 Y.1, bez ustalenia dodatkowych okoliczności co do tych sędziów, które mogłyby wskazywać na brak ich niezależności od władzy wykonawczej (która to władza wykonawcza w okresie ostatnich kilku lat – m.in. poprzez zmianę sposobu powoływania KRS, podjęła próby podporządkowania sobie władzy sądowniczej i działała w kierunku ograniczenia niezawisłości sędziów), nie mogą skutkować przyjęciem, że w tym postępowaniu odwoławczym zaistniało uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W odniesieniu do podstawy wznowieniowej dotyczącej w istocie zarzutu braku bezstronności sędziów i braku wymaganej ich niezależności od władzy wykonawczej (art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), trzeba wyraźnie stwierdzić, że wznowienie postępowania w tym trybie nie może polegać na przeprowadzaniu po raz pierwszy ustaleń co do istnienia tych okoliczności (tzw. testu niezależności i bezstronności). Nie chodzi zatem o poszukiwanie w ramach tzw. postępowania testowego okoliczności, które skutkowałyby istnieniem uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ale tylko o sytuację, gdy co do określonego sędziego istnieją już orzeczenia, w których stwierdzono brak jego niezależności i bezstronności w określonej sprawie. Tylko w takim układzie, gdy okoliczności te w innych postępowaniach zostały stwierdzone, strona może inicjować złożenie sygnalizacji w trybie art. 542 § 3 k.p.k. w innej sprawie. Tymczasem w dotychczasowych orzeczeniach Sądu Najwyższego nie stwierdzono takiego uchybienia co do któregośkolwiek z tych sędziów (X. Y. i X.1 Y.1), a nadto wielokrotnie weryfikowano kwestie przesłanek do wznowienia postępowania w sytuacji, w której w składzie orzekającym występowali ww. sędziowie nie

dostrzegając uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. postanowienia SN z dni: 6 sierpnia 2025 r., III KO 22/25; 8 sierpnia 2024 r., III KO 57/24; 27 marca 2025 r., III KO 204/24; 20 listopada 2024 r., III KO 127/24; 27 marca 2025 r., III KO 204/24 czy zarządzenia z dni: 29 października 2025 r., III KO 161/25; 16 lipca 2025 r., III KO 17/25). Nie ma żadnego powodu, aby inaczej postrzegać tę kwestię w niniejszej sprawie.

Z tych powodów należało stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

[J.J.]

[r.g.]